

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет іноземних мов
Кафедра теорії та практики іноземних мов

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Освітньо-професійна програма «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» другого рівня вищої освіти (магістр) за спеціальністю 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

Умань – 2023

Розробники програми:

- Білецька І. О.** доктор педагогічних наук, завідувач кафедри (професор) теорії та практики іноземних мов
- Сушкевич О. В.** кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання, гарант ОПП
- Бевз О. П.** кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання, заступник декана факультету іноземних мов з педагогічної практики
- Демчук В. В.** директор бюро перекладів «NIKA»

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та практики іноземних мов

Протокол № 14 від 18 травня 2023 р.

Завідувач кафедри

Ірина БІЛЕЦЬКА

Обговорена та рекомендована до затвердження на засіданні науково-методичної комісії факультету іноземних мов

Протокол № 7 від 07 червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії
факультету

Юлія КАЗАК

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні навчально-методичної ради університету

Протокол № _____ від «_____» червня 2023 р.

Голова навчально-методичної ради
університету

Валентина РОЗГОН

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце практик у професійній підготовці здобувача вищої освіти

У системі професійної освіти одним із центральних розділів підготовки фахівців є практика, яка дає можливість закріпити теоретичні знання, сприяє особистісно-професійному становленню освічених фахівців через оволодіння різними видами професійної діяльності й формування потреби постійного самовдосконалення на основі самопізнання, самоаналізу, самоосвіти. Вона є органічною частиною освітнього процесу, забезпечуючи поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю у закладах вищої освіти.

Наскрізна програма практики здобувачів вищої освіти Галузі знань 03 Гуманітарні науки освітньо-професійної програми (ОПП) «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» другого рівня вищої освіти (магістр) за спеціальністю 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська розроблена з врахуванням Закону України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017); «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом МОН України від 8 квітня 1993 р. № 93; «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», затвердженого наказом МОН України від 2 червня 1993 р. № 161; «Про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (нова редакція)» (затвердженого на засіданні вченої ради 25.10.2022 р., протокол №4); Рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів, розроблених Державною науковою установою Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України від 24 квітня 2013 р., «Положення про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (денна та заочна форма навчання)», затвердженого на засіданні вченої ради УДПУ імені Павла Тичини від 26 січня 2021 р., протокол №10.

Практика є обов'язковим компонентом освітньої програми для здобуття освітнього ступеня «Магістр» з відповідної спеціальності. Магістр, відповідно до Закону України «Про вищу освіту», – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти (науковою установою) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми.

Наскрізна програма з практики укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), англійська – перша та регламентує систему організаційних заходів, порядок проведення та підведення підсумків.

Практика здобувачів освітнього ступеня «Магістр» є завершальним етапом у підготовці до професійної діяльності та впливає на остаточне професійне самовизначення майбутнього філолога-перекладача.

1.2. Мета практичної підготовки

Основна мета практичної підготовки здобувача Освітньо-професійна програма «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» другого рівня вищої освіти (магістр) за спеціальністю 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська полягає у тому, щоб сформувати стійкий професійний інтерес до обраної спеціальності; навчити застосовувати набуті за період навчання у закладі вищої освіти перекладацькі та науково-дослідницькі компетентності у практичні діяльності; залучити його до дослідницької роботи, необхідної у ході підготовки випускної кваліфікаційної роботи, самостійного пошуку й розв’язання перекладацьких проблем; сформувати якості висококваліфікованого перекладача; озброїти навичками та вміннями, необхідними для роботи в громадських установах з надання перекладацьких послуг населенню.

1.3. Завдання практичної підготовки

Практична підготовка має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності за двома напрямками роботи: 1) науково-дослідницький – підготовка здобувачів як науковців-дослідників з метою написання випускної кваліфікаційної роботи, передбаченої освітньо-професійною програмою; 2) професійний – підготовка здобувача як перекладача. З огляду на це практика охоплює узагальнені завдання, зосереджені навколо цих двох напрямів діяльності в період її проходження:

- закріплення, поглиблення і практичне використання отриманих у процесі навчання теоретичних знань із фахових дисциплін;

- здійснення первинної адаптації здобувачів вищої освіти до професійної діяльності перекладача;

- формування потреби в самоосвіті та самовихованні, інтересу до науково-дослідницької роботи, потреби систематичного оновлення знань та їх творчого застосування у професійній діяльності;

- активізація творчих здібностей, дослідницького підходу до перекладацької діяльності, набуття умінь аналізу результатів своєї праці;

- розвиток базових пізнавальних, комунікативних, організаційних, проєктувальних та інших умінь самостійного здійснення перекладацької і науково-дослідницької діяльності.

1.4. Компетентності здобувача вищої освіти

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен оволодіти такими загальними та фаховими компетентностями:

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

Фахові компетентності:

ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

II. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

Мета та завдання наскрізної програми практики здобувачів вищої освіти полягає в узагальненні та структуруванні усіх етапів професійної підготовки майбутніх фахівців галузі, формування стійкого професійного інтересу до обраної спеціальності, створення уявлень про сферу майбутньої діяльності та утвердження професійних умінь і навичок філолога, перекладача.

Програма є основним навчально-методичним документом для здобувачів та керівників практик від закладу вищої освіти та бази практики.

Перелік видів практик для кожного напряму підготовки та спеціальності, їх форми, тривалість і терміни проведення визначаються освітньою програмою, навчальним планом та графіком освітнього процесу.

Структуру навчальної програми практики магістрантів ОПП Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська складають робочі програми виробничої та науково-дослідницької практик.

Відповідно до навчального плану проводяться такі види практик:

Освітній ступінь	Назва практики	Кваліфікація	К-сть кредитів / годин	Курс	Семестр	Тривалість (тижні)
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки ОПП Філологія. Германські мови та літератури	Науково-дослідницька практика	Філолог. Перекладач англійської мови	6/ 180	I	II	4
	Виробнича практика		9/ 270	II	III	6

(переклад включно), перша – англійська						
--	--	--	--	--	--	--

III. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Базою практики для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» ОПП Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська є заклад вищої освіти, громадські установи з надання перекладацьких послуг населенню.

Здобувачі вищої освіти мають право самостійно за узгодженням кафедри, адміністрацією факультету добирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти повинен подати клопотання від бази практики.

У разі настання обставин, які унеможливають відвідування баз практик, відповідно до рішення вченої ради факультету, наказу ректора практика відбувається дистанційно.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Практика має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності за певними напрямками роботи.

Проходження практики здобувачами вищої освіти магістерського відділення є обов'язковою складовою навчання у магістратурі. Вона виступає інтегрованим і визначальним компонентом особистісно-професійного становлення майбутнього спеціаліста.

Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні достатнього для професійної діяльності обсягу загальних та фахових компетентностей відповідно до кваліфікаційної характеристики фахівця освітнього ступеня «Магістр».

Організація та керівництво практикою.

Навчально-методичне керівництво і проведення окремих видів практики, а також зв'язок із базами практик контролює гарант освітньої програми.

Навчально-методичне керівництво та виконання програми практики забезпечує відповідна кафедра. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті здійснює керівник практики.

До керівництва практикою залучаються фахівці з провідних і досвідчених викладачів кафедри.

Основними обов'язками керівника практикою є:

- проведення всіх організаційних заходів перед початком практики;
- участь у настановчій конференції для здобувачів вищої освіти та надання їм необхідних документів перед початком практики;
- забезпечення своєчасного укладення здобувачами індивідуальних графіків проходження практики;
- ознайомлення здобувачів із вимогами до оформлення документації з практики, системою звітності та критеріями оцінювання, які регламентуються

відповідною нормативною та методичною документацією з організації та проведення практики;

- розроблення та надання здобувачам індивідуальних завдань та інших вказівок для проходження практики;
- контроль за своєчасністю формування та виконання індивідуальних графіків проходження практики здобувачами;
- консультування здобувачів щодо виконання індивідуального завдання практики, оформлення документів та захисту звіту;
- забезпечення своєчасного надання здобувачами на кафедрі звітів із практики та інших документів, необхідних для захисту, їх перевірки та візування;
- своєчасне оформлення відгуку і попередньої оцінки роботи здобувача на практиці на підставі перевірки звіту з практики, результатів виконання індивідуального завдання та інших документів з практики;
- звітування на засіданні кафедри про підсумки практики.

Обов'язки магістранта-практиканта:

1) до початку практики:

✓ одержати в керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів і з'ясувати терміни їх здачі;

✓ вивчити правила охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

2) під час проходження практики:

✓ своєчасно прибути на місце проходження практики;

✓ скласти індивідуальний план роботи протягом першого тижня практики і затвердити у групового керівника;

✓ виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників, у повному обсязі;

✓ дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

✓ працювати не менше 6 годин на день;

✓ нести відповідальність за виконану роботу.

3) після завершення практики протягом трьох днів:

✓ здати звітну документацію методистам для перевірки;

✓ підготуватися до захисту практики і одержати оцінку виконаної роботи за період практики;

✓ взяти участь у роботі підсумкової конференції.

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підведення підсумків практики відбувається відкрито на підсумковій конференції перед членами комісії, склад якої визначає завідувач кафедри (не менше 2-х членів комісії).

Здобувачам вищої освіти необхідно підготуватись заздалегідь і здати керівникові звітну документацію. Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

1. Титульна сторінка звіту.
2. Зміст звіту із зазначенням сторінок.
3. Індивідуальний графік практики.
4. План-звіт практики з відгуком від керівника.
5. Матеріали, передбачені відповідним видом практики.
6. Характеристику з бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами (графіки, робочі записи, характеристика, індивідуальне завдання, відгук) подається на рецензування керівнику практики у термін, який визначається кафедрою та регламентується нормативними й методичними документами з організації і проведення практики (як правило, не пізніше ніж через 3 дні після закінчення практики).

У випадку виявлення невиконаних робіт, невідповідності вимогам факультету, звіт направляється на доопрацювання здобувачу шляхом здійснення напису на титульному аркуші «на доопрацювання» керівником та завіряється його підписом з позначенням дати здійснення підпису.

За результатами перевірки звіту керівник практики пише загальний відгук й визначає оцінку, з якою звіт рекомендується до захисту перед комісією. Оцінка керівника практики носить лише рекомендаційний характер і не є обов'язковою оцінкою захисту для комісії.

Після перевірки поданого звіту керівником практики і його позитивної оцінки він публічно захищається здобувачем вищої освіти на підсумковій (звітній) конференції перед комісією, яка складається з викладачів (не менше двох) відповідної кафедри. Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів із практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань та захисту.

Підсумки обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на засіданні вченої ради факультету щорічно.

Результати практики оцінюються за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	За національною шкалою		Кількість балів
	прописом	цифрою	
A	Відмінно	5	90-100
B	Дуже добре	4	82-89
C	Добре	4	75-81
D	Посередньо	3	69-74

Е	Задовільно	3	60-68
Fx	Незадовільно	2	35-59
F	Незадовільно	2	1-34

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час практики

90 - 100 балів – А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні, виконані всі завдання індивідуального плану; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, керівників практики; здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

82 – 89 балів – В («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики практикантом проведена на достатньому рівні, виконані всі завдання індивідуального плану; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але здобувач міг самостійно їх виправити або пояснити їх причину; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відізналися колектив, в якому він перебував у період проходження практики, керівник; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75 – 81 балів – С («добре») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допустив незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу їх причину; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи: одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою керівника практики.

69 – 74 балів – D («посередньо») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики проведена на задовільному рівні, індивідуальний план виконано не в повному обсязі; здобувач вищої освіти проявив себе як дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

60 – 68 балів – Е («задовільно») ставиться в тому випадку, коли: робота проведена на задовільному рівні, індивідуальний план виконано частково; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35 – 59 балів – Fx («незадовільно») ставиться в тому випадку, коли: відсутня систематичність у роботі практиканта, виконано лише окремі завдання

індивідуального плану. Виконав на низькому професійному рівні роботу, передбачену програмою з практики. Допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику й отримати позитивну оцінку. Подав документацію з великим запізненням (2 тижні після завершення практики), допустивши при цьому значні помилки в її оформленні.

0 – 34 балів – F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики й отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику. Не подав звітної документації.

VI. ЗМІСТ ПРАКТИК ЗА ВИДАМИ

6.1. Науково-дослідницька практика

6.1.1. Мета практики

Метою науково-дослідницької практики є набуття здобувачами вищої освіти досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань із лінгвістики, підбір фактичного матеріалу для написання випускної кваліфікаційної роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Науково-дослідницька практика здобувачів освітнього ступеня «Магістр» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» і має на меті набуття професійних навичок та вмінь здійснення самостійної науково-дослідної роботи.

Для здобувача вищої освіти важливо не тільки знати основні положення, важливі для здійснення магістерського дослідження, але й мати загальне уявлення про методологію наукової діяльності, набути досвіду в організації своєї роботи, у використанні методів наукового пізнання та застосуванні логічних законів і правил. Інтеграція загальної і професійної освіти на базі дослідницької діяльності сприяє значному підвищенню мотивації до отримання знань і формуванню відповідних компетентностей, є стимулом оновлення змісту освіти в цілому.

Головний *зміст* науково-дослідницької практики полягає у залученні магістрантів до самостійної дослідницької роботи, ознайомленні з методикою її проведення, питаннями реалізації теоретичних та наукових розробок у сфері їх професійної діяльності.

Проходження науково-дослідницької практики зорієнтоване на отримання основних результатів науково-дослідної роботи.

Предметом науково-дослідницької практики є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду здобувачів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку випускної кваліфікаційної роботи.

6.1.2. Завдання практики

- вивчити теоретичні джерела за обраною науковою проблемою відповідно до теми випускної кваліфікаційної роботи та набути умінь їх правильного укладання відповідно до правил бібліографічного опису;
- визначити стан розробленості питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іншомовній літературі;
- оволодіти методами загальнонаукових та лінгвістичних досліджень;
- підготувати основну частину тексту магістерського дослідження;
- здійснити апробацію основних теоретичних та практичних результатів магістерської роботи (у формі виступів на наукових конференціях різного рівня, написанні наукових статей тощо).

6.1.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Науково-дослідницька практика повинна відповідати напряму наукових досліджень здобувачів освітнього ступеня «Магістр». Під час такої практики надається можливість використати валідні методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводить здобувач при написанні випускної кваліфікаційної роботи.

На певний час здобувач змінює роль від магістранта-слухача до науковця-дослідника, що надає змогу самому оцінити складність науково-дослідницької роботи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин 6 кредитів ЄКТС.

При проходженні науково-дослідницької практики магістрант:

- укладає індивідуальний графік проходження науково-дослідницької практики;
- узагальнює вітчизняні й іншомовні наукові та інші джерела з метою формування бібліографічного списку літератури за обраним напрямом дослідження;
- готує тези для виступу на науковій конференції за обраним напрямом;
- укладає та подає до друку наукову статтю за обраним напрямом дослідження з дотриманням вимог оформлення;
- виконує індивідуальне завдання (як правило, стосується виконання першого розділу магістерського дослідження);
- оформлює звіт про проходження науково-дослідницької практики і захищає його.

6.1.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про науково-дослідницьку практику

Основні завдання науково-дослідницької практики відображаються в індивідуальному графіку з дотриманням визначених у ньому термінів виконання.

Здобувач здійснює відмітки та записує зміст і обсяг виконаної роботи, а також її результати протягом всієї практики. Керівник засвідчує фактичне виконання з відміткою про вчасність його представлення.

Структура та оформлення звіту з науково-дослідницької практики

Основним документом, що свідчить про виконання програми науково-дослідницької практики, є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і вміння здобувача, набуті ним у ході розв'язання питань, визначених метою і завданням практики.

Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

1. Титульна сторінка звіту.
2. Зміст звіту із зазначенням сторінок.
3. Індивідуальний графік практики.
4. План-звіт науково-дослідницької практики з відгуком від керівника.
5. Бібліографія (стислий аналіз науково-інформаційних джерел, проаналізованих практикантом та відібраних для написання наукової роботи магістра).
6. Текст виступу або доповіді на науковій конференції з підтвердженням апробації результатів дослідження практиканта.
7. Наукова стаття з обраної проблематики дослідження, що відображає результати наукових пошуків практиканта та написана згідно з вимогами.
8. Основні результати першого розділу магістерського дослідження.

Оформлюється звіт за вимогами, які встановлені в інструктивних матеріалах кафедри, наскрізній та відповідних робочих програмах практики, з обов'язковим урахуванням державного стандарту звітів з науково-дослідницької роботи.

6.1.5. Норми/критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час науково-дослідницької практики

Критерії оцінки звіту про науково-дослідницьку практику

I. Найвища якість розділу звіту (90-100 %) повинна відповідати таким вимогам:

- 1) повне та вичерпне викладення матеріалу під час опрацювання відповідного розділу;
- 2) повний склад необхідних додатків, які вимагаються відповідним розділом практики (копії документів, аналітичні та статистичні матеріали тощо);
- 3) актуальність і достовірність поданої у звіті інформації;
- 4) дотримання вимог щодо змісту та оформлення структурних частин програми практики.

II. Посередня якість розділу звіту (60-90 %) визначається у випадку, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

- 1) неповне викладення матеріалу або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики;
- 2) неповний склад додатків, які вимагаються відповідним розділом практики;
- 3) неактуальність або застарілість поданої у звіті інформації;
- 4) недотримання вимог щодо змісту та оформлення структурних частин програми практики.

III. Незадовільна якість розділу звіту (0-60 %) визначається у випадку, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

- 1) одночасно присутні два чи більше критеріїв, що відповідають оцінці в 5 балів;
- 2) неповне викладення матеріалу або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики;
- 3) неповний склад додатків, які вимагаються відповідним розділом практики;
- 4) недостовірність поданої у звіті інформації.

Критерії оцінювання науково-дослідницької практики

- укладення індивідуального графіку практики – 5 балів;
- укладення бібліографії (стислий аналіз науково-інформаційних джерел, проаналізованих практикантом та відібраних для написання випускної кваліфікаційної роботи) – 10 балів;
- текст доповіді на науковій конференції – 15 балів;
- наукова стаття з обраної проблематики дослідження, що відображає результати наукових пошуків практиканта та написана згідно з вимогами – 20 балів;
- участь у науково-практичних конференціях та семінарах різного рівня – 10 балів;
- основні результати першого розділу магістерського дослідження – 30 балів;
- оформлення плану-звіту науково-дослідницької практики – 5 балів;
- вчасне подання матеріалів практики – 5 балів.

6.2. Виробнича практика

6.2.1. Мета практики

Основна *мета* виробничої практики полягає у тому, щоб навчити здобувача вищої освіти застосувати набуті за період навчання в університеті навички та вміння у практичні діяльності, залучити його до самостійного пошуку й розв'язання проблем; сформувати якості перекладача, філолога; озброїти навичками та вміннями, необхідними для роботи в якості перекладача.

Виробнича практика є обов'язковим компонентом освітнього процесу підготовки майбутніх перекладачів. Вона забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх фахівців із перекладу з їх практичною діяльністю, адже професія перекладача вимагає вільне володіння як іноземною, так і рідною мовою, широкої ерудиції та високої освіченості з глибокими знаннями у певній галузі. Виробнича практика сприяє формуванню творчого, індивідуального, відповідального ставлення до перекладацької діяльності, що вимагає знання культури, етики та етикету різних країн, оскільки на перекладачеві лежить чимала відповідальність за успіх міжнародних форумів різних видів, від офіційних зустрічей, диспутів і круглих столів до міжнародних багатолюдних конференцій і презентацій. Практика визначає ступінь професійної здатності та рівень перекладацької компетентності, адже від перекладача вимагається

швидка реакція, швидкий темп роботи. Підґрунтям практичної діяльності здобувачів є професійна теоретична підготовка, отримана в університеті.

Загальне завдання курсу підготовки перекладачів у закладах вищої освіти полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти професійних умінь і навичок як письмового, так і різних видів усного перекладу. Професія перекладача вимагає постійної творчої роботи, аналізу й накопичення власного та чужого досвіду, на що потрібен і спеціально відведений час, і цільова установка на самоосвіту й самовдосконалення.

6.2.2. Завдання практики

1. Ознайомлення зі специфікою діяльності організацій з надання перекладацьких послуг населенню.

2. Виконання різних видів перекладу з англійської мови на українську та з української на англійську.

3. Написання анотацій на статті, опубліковані українською та англійською мовами.

4. Виконання перекладу ділових паперів з англійської мови українською та з української англійською (автобіографія, запрошення, оголошення, лист-вітання, лист-співчуття, лист вдячності, лист-вибачення, лист-звернення за інформацією).

6.2.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Під час виробничої практики здобувач відвідує бібліотеки, підбирає словники, довідники, інші літературні джерела для виконання перекладів; виконує письмовий вибірковий переклад тексту; готує анотації на статті, опубліковані українською та англійською мовами, здійснює переклад ділової документації.

Під час проходження виробничої практики магістранти мають можливість включитися у професійно-перекладацьку діяльність і в повному обсязі забезпечують роботу перекладача відповідно до запитів установи, де проходять практику.

При проходженні виробничої практики магістрант:

- укладає індивідуальний графік проходження практики;
- підбирає словники і довідники, літературу для виконання перекладів;
- виконує письмовий вибірковий переклад художнього тексту (5 сторінок англійського тексту та 3 сторінки україномовного тексту);

- пише анотації на наукові статті, опубліковані українською та англійською мовами (1 англійська анотація обсягом 0,5 сторінки (A4) на 1 українську статтю та 1 україномовна анотація обсягом 0,5 сторінки (A4) на 1 англійську статтю);

- робить переклад 2 ділових паперів з англійської мови українською та з української англійською (автобіографія, запрошення, оголошення, лист-вітання, лист-співчуття, лист вдячності, лист-вибачення, лист-звернення за інформацією).

- оформляє звіт про проходження практики і захищає його.

6.2.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про виробничу практику

Захист результатів практики відбувається відкрито на підсумковій конференції перед членами комісії, склад якої визначає завідувач кафедри (не менше 2-х членів комісії). Письмовий звіт разом з іншими документами подається на рецензування керівнику практики у термін, який визначається кафедрою та регламентується нормативними й методичними документами з організації і проведення практики (як правило, не пізніше ніж через 3 дні після закінчення практики).

Структура та оформлення звіту з виробничої практики

Основним документом, що свідчить про виконання програми практики, є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і вміння студента, набуті ним у ході розв'язання питань, визначених метою і завданням практики.

Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

1. Титульна сторінка звіту.
2. Зміст звіту із зазначенням сторінок.
3. Індивідуальний графік практики.
4. План-звіт виробничої практики з відгуком від наукового керівника.
5. Письмовий вибірковий переклад художнього англійського тексту обсягом 5 сторінок та його оригінал.
6. Письмовий вибірковий переклад художнього українського тексту обсягом 3 сторінки та його оригінал.
7. Анотація англійською мовою на наукову українськомовну статтю обсягом 0,5 сторінки (A4) та копія тексту статті.
8. Анотація українською мовою на англійськомовну статтю обсягом 0,5 сторінки (A4) та копія тексту статті.
9. Переклад 2 ділових паперів з англійської мови українською та 2 з української англійською (автобіографія, запрошення, оголошення, лист-вітання, лист-співчуття, лист вдячності, лист-вибачення, лист-звернення за інформацією).
10. Характеристика з бюро перекладів.

Оформлюється звіт за вимогами, які встановлені в інструктивних матеріалах кафедри, наскрізній та відповідних робочих програмах практики, з обов'язковим урахуванням державного стандарту звітів з науково-дослідницької роботи.

6.2.5. Норми/критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час виробничої практики

Контрольні заходи передбачають поточний та підсумковий контроль знань здобувача. Поточний контроль здійснюється під час проходження виробничої практики, самостійної роботи практиканта і має на меті перевірку рівня його підготовленості до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів практики на завершальному етапі.

Критерії оцінки діяльності студентів під час практики

Оцінка «відмінно» (А – 90-100 балів) ставиться, якщо здобувач, спираючись на набутий перекладацький досвід, знає, яких заходів слід вжити,

щоб грамотно в методичному та мовному аспектах доводити переклад до рівня автоматизованої діяльності, відтворюючи зміст, форму та стилістичні особливості оригіналу. При цьому переклад повністю відтворює денотативні, конотативні, прагматичні, естетичні й стилістичні аспекти першотвору; вільний від буквалізмів; позбавлений незграбностей «вільного» перекладу; творчо долає елементи безеквівалентності; залишає поза увагою складні для перекладу нерелевантні елементи оригіналу; відповідає вимогам замовника; відредаговано в технічному й літературному відношеннях.

Оцінка «добре» (В – 82-89 балів) ставиться, якщо переклад доведено до рівня завершеного й відредагованого, але здобувач порушує термін подання виконаної роботи; має незначні мовні огріхи; дещо порушує стилістичний реєстр оригіналу; має недоліки в термінологічній однорідності.

Оцінка «добре» (С – 75-81 балів) ставиться, якщо переклад доведено до рівня завершеного й відредагованого, але здобувач порушує термін подання виконаної роботи; має незначні мовні, граматичні, стилістичні помилки при перекладі; помітно порушує стилістичний реєстр оригіналу; має недоліки в термінологічній однорідності; має зауваження щодо дотримання режиму праці, поведінки, етики з місця проходження практики.

Оцінка «задовільно» (D – 69-74 балів) ставиться, якщо здобувач в основному виконав переклади, але їх адекватність оригіналам досягнута не повністю. При цьому: порушує термін подання виконаної роботи; помітні несуттєві перекручення при відтворенні прагматично релевантного змісту оригіналу й конотативної адекватності; дещо порушено норми перекладу; спостерігаються кількісні відхилення.

Оцінка «задовільно» (E – 50-68 балів) ставиться, якщо здобувач виконав переклади зі значними помилками, з помітним порушенням адекватності його перекладів оригіналам. При цьому: порушує термін подання виконаної роботи; помітні суттєві перекручення при відтворенні змісту оригіналу; значно порушено норми перекладу; порушується систематика часу, мовленнєвий реєстр; спостерігається спустошення лексико-фразеологічних єдностей, приказок, прислів'їв.

Оцінка «незадовільно» (FX – 35-49 балів) ставиться за нерозуміння основних теоретичних положень і відсутність половини виконаних завдань із практики, передбачених програмою.

Оцінка «незадовільно» (F – 1-34 балів) ставиться за систематичні пропуски занять, відсутність комплексу документації, за повне нерозуміння теоретичних понять.

При визначенні оцінки за практику береться до уваги рівень виконаних студентом перекладів і звіт про проходження практики. Зволікання із поданням документації про проходження практики впливає на оцінку або ставить під сумнів проходження практики взагалі.

Критерії оцінювання виробничої практики

- укладення індивідуального графіку практики – 5 балів;
- письмовий вибіркового переклад художнього тексту – 35 балів;
- письмовий переклад анотацій – 20 балів;

- письмовий переклад ділових паперів – 30 балів;
- оформлення плану-звіту виробничої практики – 5 балів;
- вчасне подання матеріалів практики – 5 балів.